

Blok tematyczny: Szkoła, szkolne obowiązki i przyjemności.

Temat dnia: Alfabecikowo. Województwo Klasa.

Cel lekcji: Powtórzyć formuły powitań i nazwę bieżącego miesiąca. Utrwalić litery polskiego alfabetu. Gromadzić nowe słownictwo. Kształcić rozumienie ze słuchu. Wyćwiczyć wymowę wybranych głosek. Wdrożyć do pracy grupowej w trakcie zabawy i ruchu. Kształcić sprawność manualną i spostrzegawczość uczniów. Wprowadzić głoski "ą" i "ę".

Pomoce:

Uczeń: przybory szkolne.

Nauczyciel: Alfabet do zawieszenia w klasie, sznurki, wstążki, plastelina do tworzenia literek, wydruki z rymowanekami.

Zapis w dzienniku: Powitanie. Powtórzenie nazwy bieżącego miesiąca. Odczytanie liter alfabetu. Wiersz Wandy Chotomskiej „Alfabet”. Gromadzenie nowego słownictwa. Mała inscenizacja. Litery z "ozdobami". Ćwiczenie wymowy wybranych głosek z użyciem rymowanek. Wymowa "ą" i "ę". Zabawa w gąski co gęgają. Plastyczne przedstawienie "liter z ozdobami". Wyszukiwanie liter z ozdobami w ciągach wyrazowych i alfabetycznych.

Przebieg lekcji:

1. Powitanie.
2. Wpisanie na tablicę dzisiejszej daty i wyraziste powtórzenie nazwy miesiąca.
3. Odczytanie liter polskiego alfabetu. Ćwiczenia w czytaniu alfabetu: Czytają pojedyncze dzieci, czytają dzieci parami, czyta cała grupa itp. W tej wersji specjalnie zostawiono wolne miejsce na dopisanie niektórych znaków.

a,....., b, c,....., d, e,....., f, g, h, i, j, k, l, ł, m, n,....., o, p, r, s, t, u,
w, y, z,....., ...

4. Wiersz Wandy Chotomskiej (patrz aneks dla N.). Wolne wyraziste czytanie tekstu. Objasnienia słownikowe wyrazów: dyg (ruch nogą, ugięcie kolana na znak powitania, archaiczna już dziś forma powitania, która obowiązywała dziewczynki. Stosowano ją jeszcze jakiś czas po drugiej wojnie światowej, w tej chwili zanikła zupełnie), krzyk, osoba, ozdoba.

Mała inscenizacja. Każde z dzieci będzie jedną literką. Jeśli w klasie jest mało dzieci, to można każdemu z mówiących dzieci przydzielić wypowiedzenie kilku literek. N. czyta wiersz, a dzieci wypowiadają wyraziście poszczególne litery, wykonując jednocześnie tzw. "powitalny dyg".

Pytania po inscenizacji:

Czy zauważyliście, że w polskim alfabecie niektóre wyrazy mają dodatkowe ozdoby w postaci kresek, ogonków, kropek? Wyszukajcie takie znaki, w rozsypance wyrazowej, którą wam rozdaję.

Praca w grupach. Dzieci otrzymują rozsypankę. Przykłady wyrazów: ząb, ręka, źródło, śnieg, koń, słoń, ćma, wnęka, kąt, pręt, świt, zakręt, książka, prąd, ciąg. Zadaniem uczniów jest zakreślić te litery, które mają "dodatkové ozdoby".

Po wykonaniu zadania N. przypomina zasadę wymowy głosek ś, ź, ć. A następnie przytacza rymowanki utrwalające poprawną wymowę:

Śpiewał ślimak arię śliczną.
Świstał świstak też prześliczną
Śmiał się z ich popisów śledź
Zamiast śpiewać, cicho siedź.

Ćma ćwiczyła, ćwikłę jadła
Aż z nadmiaru ćwikły padła.

Żrebak odkrył nowe źródło,
Pić tam wodę bardzo trudno.

Żaba męża znaleźć chciała,
W żółte paski się przebrała
I źrenice swe wytęża
Jakże trudno znaleźć męża.

5. Ogonki "ą" i "ę". Objaśnienie N. dotyczące wymowy i zaprezentowanie różnicy w wymowie na podstawie wybranych wyrazów (poniżej). N. wprowadza głoskę "ą", szukając wyrazistych przykładów ilustrujących różnicę między brzmieniem obu głosek. Niestety znacznie mniej jest tak wyrazistych przykładów różnic między "ę", a "e"

Np. kąt - kat

pączek - paczek

rąk - rak

pąs - pas

rączek - raczek

pąka - paka

kąsa - kasa

sąd - sad

bąk - bak

łek - lek

6. Ćwiczenie z głoską "ę". N. rozdaje uczniom wierszyk jako wklejkę do zeszytu. Wykonanie ćwiczeń kształcących poprawną wymowę (uczniowie powtarzają za N. poszczególne słowa i linijki wiersza). Zakreślenie innym kolorem głoski "ę" w wierszyku.

Zabawa ruchowa w gąski. Naśladowanie ruchu ptaków. Dzieci stają w kilku rzędach (będą to rzędy gąsek). Od inwencji N. zależy w jaki sposób rzędy będą się poruszały. Mogą dwa rzędy ruszyć naprzeciwko siebie. Mogą chodzić w kółko, mogą też prezentować poszczególne wersy i kończyć marsz wraz zakończeniem linijki wiersza. Chodzi o to, by podczas zabawy wierszyk opanować na pamięć.

Idziemy gę, gę, gę gęsiego.

Do lasu gę, gę, gę gęstego.

Po drodze gę, gę, gę gęgamy.

Bo od gęgania dzioby mamy.

7. Pisanie "ą" i "ę" w liniaturze

8. Wyklejanie z plasteliny lub układanie ze sznurków liter z ozdobami.

8. Rozdanie dzieciom wklejki z alfabetem do analizy poszczególnych liter. N. mówi: Poszukajcie wśród liter polskiego alfabetu takich, które mają jakieś dodatkowe ozdoby, czyli kropki, kreski albo ogonki. Podkreślcie je innym kolorem.

a, ą, b, c, ć, d, e, ę, f, g, h, i, j, k, l, ł, m, n, ń, o, ó, p, r, s, ś, t,
u, w, y, z, ź, ż.

Alfabet

Wczoraj do domu mojego wszedł

Cały alfabet od a do zet:

a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, ł, m, n, o, p, r, s, t, u, w, y, z.

Każda litera zrobiła dyg,

a potem wszystkie od razu w krzyk:

- Jesteśmy bardzo ważne osoby,

więc nam koniecznie dorób ozdoby!

Co miałam robić?

Długopis wzięłam

i przystąpiłam szybko do dzieła.

O, proszę bardzo, ozdoby są:

śmieszne ogonki ma ę i ą,

pochyłe kreski – ć, ń, ó, ś, ź,

a kropkę ma litera ż.